

Commissie buitenlandse zaken

2018/0356M(NLE)

5.12.2019

ADVIES

van de Commissie buitenlandse zaken

aan de Commissie internationale handel

inzake het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de
vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Socialistische
Republiek Vietnam
(2018/0356M(NLE))

Rapporteur voor advies: Isabel Wiseler-Lima

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie buitenlandse zaken verzoekt de bevoegde Commissie internationale handel onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. herinnert eraan dat het Parlement op 17 december 2015 zijn goedkeuring heeft gehecht aan de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de EU en Vietnam¹, waarin toekomstige betrekkingen zijn vastgelegd en waarmee nadere samenwerking op het vlak van mondiale en regionale kwesties moet worden bevorderd; merkt met bezorgdheid op dat de mensenrechtensituatie in het land er sinds de inwerkingtreding van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst op achteruit is gegaan;
2. betreurt dat de Commissie de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Vietnam, ondanks het verzoek van het Parlement, niet aan een effectbeoordeling inzake de mensenrechten heeft onderworpen, hetgeen haaks staat op het besluit van de Europese Ombudsman van 2015 alsook op de verbintenissen in het kader van het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie, en vraagt de Commissie deze beoordeling onverwijld uit te voeren; wijst erop dat de Commissie zich er bovendien toe heeft verbonden achteraf een economische, sociale en milieueffectbeoordeling uit te voeren;
3. vestigt de aandacht op het strategisch belang van Vietnam als cruciale partner van de EU in Zuidoost-Azië en te midden van de ASEAN-landen, specifiek, maar niet uitsluitend, in verband met de onderhandelingen op het gebied van klimaatverandering, goed bestuur, duurzame ontwikkeling, economische en maatschappelijke vooruitgang en terrorismebestrijding; beklemtoont dat Vietnam een partner moet worden bij de bevordering van de mensenrechten en democratische hervormingen; merkt op dat Vietnam in 2020 het voorzitterschap van de ASEAN bekleedt; benadrukt dat het van belang is dat de EU en Vietnam de Overeenkomst van Parijs volledig naleven en uitvoeren;
4. is ingenomen met de op 17 oktober 2019 ondertekende overeenkomst tussen de EU en de regering van Vietnam tot vaststelling van een kader voor de deelname van Vietnam aan de crisisbeheersingsoperaties van de EU; onderstreept dat Vietnam het tweede partnerland in Azië is dat een deelnamekaderovereenkomst met de EU heeft ondertekend; benadrukt dat de overeenkomst een belangrijke stap voorwaarts is in de betrekkingen tussen de EU en Vietnam;
5. neemt kennis van de inspanningen van Vietnam om hervormingen door te voeren, in het bijzonder met betrekking tot de milieu- en arbeidsrechten in het hoofdstuk van de vrijhandelsovereenkomst over duurzame ontwikkeling; dringt er bij de Vietnamese regering op aan alle passende wetgevende en niet-wetgevende maatregelen te nemen om daadwerkelijk de hoogst haalbare normen op het gebied van de mensenrechten te waarborgen en ten uitvoer te leggen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, milieu- en arbeidsnormen; is ingenomen met de ratificatie van zes van de acht kernverdragen van de IAO, namelijk nr. 29 over dwangarbeid, nrs. 100 en 111 over non-discriminatie, nrs. 138 en 182 over kinderarbeid, en, meest recentelijk, nr. 98 over het recht op organisatie en collectieve onderhandelingen; dringt erop aan dat de Vietnamese regering

¹ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0467.

ook de overige verdragen onverwijld ratificeert en volledig uitvoert; pleit voor een doeltreffend te handhaven mechanisme dat van toepassing is op het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling, alsook voor een duidelijk, openbaar en bindend tijdspad voor de ratificatie van de IAO-verdragen nr. 87 over de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en de bescherming van het vakverenigingsrecht en nr. 105 over de afschaffing van gedwongen arbeid;

6. maakt zich nog altijd zorgen over de mensenrechtenschendingen in Vietnam, met inbegrip van het politiek intimideren, onder indringend toezicht stellen, lastigvallen, mishandelen, ontvoeren en op oneerlijke wijze voor de rechter brengen en veroordelen van politieke activisten, journalisten, bloggers, dissidenten en mensenrechtenverdedigers, de beknotting van de godsdienstvrijheid, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging, alsook de toepassing van de doodstraf; verzoekt Vietnam een moratorium op de doodstraf in te stellen en onmiddellijk maatregelen te nemen met het oog op de afschaffing ervan; betreurt ten zeerste dat het aantal politieke gevangenen en vastgehouden journalisten, bloggers en mensenrechten-, arbeids-, religieuze en milieuactivisten de afgelopen jaren is toegenomen; verzoekt dat alle personen die uitsluitend worden vastgehouden omdat ze gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrije meningsuiting worden vrijgelaten en dat alle aanklachten tegen hen worden ingetrokken;
7. beklemtoont dat de mensenrechten een hoeksteen vormen van het hoofdstuk van de vrijhandelsovereenkomst over handel en duurzame ontwikkeling; is bezorgd dat de vrijhandelsovereenkomst uitsluitend betrekking heeft op een bepaald scala van rechten, voornamelijk de belangrijkste IAO-verdragen; vraagt daarom om de mensenrechten er integraal deel van te laten uitmaken en de overeenkomst vergezeld te doen gaan van een mechanisme dat de daadwerkelijke handhaving ervan waarborgt; pleit voor een periodieke onafhankelijke evaluatie van de gevolgen van de overeenkomst;
8. verzoekt Vietnam de aanbevelingen uit te voeren die in het kader van de universele periodieke doorlichting zijn gedaan; roept de Vietnamese autoriteiten op ervoor te zorgen dat alle wetgeving in overeenstemming is met de internationale normen en verplichtingen op het gebied van de mensenrechten, met inbegrip van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR), waarbij Vietnam partij is, door met name het wetboek van strafrecht, de wet inzake cyberbeveiliging en de wet inzake geloof en godsdienst te herzien; roept de Vietnamese regering op om de wetgeving betreffende openbare bijeenkomsten en demonstraties in overeenstemming te brengen met het recht op vrijheid van vergadering en vereniging;
9. onderstreept dat artikel 13 van de vrijhandelsovereenkomst een coöperatieve aanpak belichaamt die gebaseerd is op gemeenschappelijke waarden en belangen, waarbij rekening wordt gehouden met het verschillende ontwikkelingsniveau van de partijen; is ingenomen met de mogelijkheid om zaken die onder artikel 13 over handel en duurzame ontwikkeling vallen eerst in het Comité voor handel en duurzame ontwikkeling op te lossen; betreurt dat indien dergelijke kwesties niet worden opgelost, de kans bestaat dat het tweede mechanisme dat een partij in staat stelt om de mening van een onafhankelijk panel van deskundigen te vragen, ondergeschikt blijft aan de eigen procedures van de partijen en afhankelijk blijft van de bereidheid van de partijen om er gebruik van te maken; verzoekt de EU en Vietnam een onafhankelijk mechanisme voor toezicht op de

mensenrechten en een onafhankelijk klachtenmechanisme in het leven te roepen die getroffen burgers en lokale belanghebbenden van een doeltreffend rechtsinstrument voorzien, alsook van een hulpmiddel om de mogelijke schadelijke gevolgen van de vrijhandelsovereenkomst voor de mensenrechten aan te pakken, met name aan de hand van het mechanisme voor de beslechting van geschillen tussen staten in het kader van het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling;

10. benadrukt dat in de vrijhandelsovereenkomst een institutioneel en juridisch bindend verband wordt gelegd met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst; wijst erop dat artikel 1 van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst een standaardclausule met betrekking tot mensenrechten omvat waarmee passende maatregelen in gang kunnen worden gezet, met inbegrip van de onmiddellijke (gedeeltelijke) opschorting van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst als laatste redmiddel; herinnert eraan dat de Europese Ombudsman in zaak 1409/2014/MHZ over de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Vietnam heeft vastgesteld dat de preambule van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Vietnam en andere traditionele instrumenten, zoals de mensenrechtenclausule van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst en de mensenrechtendialoog, ontoereikend waren om te waarborgen dat de verplichtingen van de EU voldoende werden geëerbiedigd, met name in gevallen waarin de wetgeving van het derde land niet in overeenstemming was met de internationale mensenrechtennormen; pleit voor de instelling van een mechanisme voor toezicht op de tenuitvoerlegging van de mensenrechtenclausule aan de hand van periodieke beoordelingen, alsook voor een procedure die duidelijke en geloofwaardige gevolgen omvat van schendingen van de overeenkomst;
11. stelt met bezorgdheid vast dat onafhankelijke maatschappelijke organisaties in Vietnam brutaal zijn onderdrukt en dat veel vertegenwoordigers van deze organisaties ondergronds werken uit vrees voor vervolging en represailles; spoort de Commissie aan de technische bijstand en beschikbare financiering voor Vietnam bij te schroeven zodat onafhankelijke maatschappelijke organisaties aldaar zich kunnen ontwikkelen en het land zijn internationale verplichtingen op het vlak van mensenrechten kan nakomen en toezicht kan worden gehouden op de correcte tenuitvoerlegging van artikel 13 van de vrijhandelsovereenkomst; verzoekt de Commissie te waarborgen dat in de in het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling bedoelde interne adviesgroepen daadwerkelijk onafhankelijke maatschappelijke organisaties worden opgenomen en verzoekt de Commissie bovendien te verduidelijken welke mechanismen er zijn om ervoor te zorgen dat zij hun rol naar behoren en veilig kunnen vervullen en zonder angst voor represailles toezicht kunnen houden op de uitvoering van de vrijhandelsovereenkomst;
12. onderstreept dat het Parlement en zijn bevoegde interparlementaire delegatie de ontwikkelingen in Vietnam en de uitvoering van alle onderdelen van de vrijhandelsovereenkomst nauwlettend moeten volgen en monitoren, zodat zij op ontwikkelingen ter plaatse kunnen reageren; vraagt de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de Commissie nauw samen te werken met het Parlement ter voorbereiding van de jaarlijkse mensenrechtendialogen en de bijbehorende debriefings en bij de actualisering van de EU-landenstrategie inzake mensenrechten voor Vietnam;

13. is stellig van mening dat de situatie op het gebied van de rechtsstaat, goed bestuur, duurzame ontwikkeling en de eerbiediging van de mensenrechten in Vietnam moet worden verbeterd;
14. verzoekt de Commissie en de EDEO formeel verslag uit te brengen aan het Parlement over de toezegging van Vietnam om vooruitgang te boeken met betrekking tot een reeks mensenrechtenkwesties, zoals aangehaald in zijn resolutie van 17 december 2015²;
15. is van oordeel dat de overeenkomst alleen moet worden goedgekeurd mits alle politieke gevangenen door de Vietnamese autoriteiten worden vrijgelaten; beklemtoont dat er toezeggingen moeten worden gedaan met betrekking tot en dat overeenstemming moet worden bereikt met de Commissie over een duidelijk tijdpad voor wetgevende en niet-wetgevende maatregelen om de in deze resolutie uiteengezette kwesties aan te pakken; verzoekt de Commissie deze kwesties aan de orde te stellen.

² Niet-wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 17 december 2015 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Socialistische Republiek Vietnam, anderzijds (PB C 399 van 24.11.2017, blz. 141.).

PROCEDURE VAN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Titel	Sluiting van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Socialistische Republiek Vietnam
Document- en procedurenummers	2018/0356M(NLE)
Bevoegde commissie	INTA
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	AFET 24.10.2019
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Isabel Wiseler-Lima 30.9.2019
Behandeling in de commissie	14.10.2019 2.12.2019
Datum goedkeuring	4.12.2019
Uitslag eindstemming	+: 47 -: 7 0: 8
Bij de eindstemming aanwezige leden	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Traian Băsescu, Phil Bennion, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gina Dowding, Tanja Fajon, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Jaak Madison, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Javier Nart, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Irina Von Wiese, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Andrea Cozzolino, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Jytte Guteland, Andrzej Halicki, Martin Horwood, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Kris Peeters, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Javier Zarzalejos, Bernhard Zimniok
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Geoffrey Van Orden

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Kris Peeters, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Phil Bennion, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Martin Horwood, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Irina Von Wiese
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Jytte Guteland, Sven Mikser, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Sergei Stanishev
VERTS/ALE	Gina Dowding, Heidi Hautala, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel

7	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Jacek Saryusz-Wolski, Geoffrey Van Orden, Witold Jan Waszczykowski
GUE/NGL	Mick Wallace
ID	Gilles Lebreton, Thierry Mariani

8	0
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
GUE/NGL	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
ID	Susanna Ceccardi, Jaak Madison, Bernhard Zimniok

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding